

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

Матеріали
II Міжнародної науково-практичної
конференції
“ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ
УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІКОЮ В УМОВАХ
ЦИФРОВІЗАЦІЇ БІЗНЕСУ”

10 жовтня 2024 р.

Київ
2024

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ:

Голова оргкомітету:

Гончаренко Михайло Федорович – віцепрезидент Міжрегіональної Академії управління персоналом, д-р екон. наук, проф.

Заступники голови:

Семенець-Орлова Інна Андріївна – директор Навчально-наукового ін-ту управління, економіки та бізнесу, д-р наук з держ. упр., проф.;

Каліна Ірина Іванівна – заступник директора Навчально-наукового ін-ту управління, економіки та бізнесу, д-р екон. наук, проф.

Члени оргкомітету:

Дацій Олександр Іванович – завідувач кафедри маркетингу ННІУЕБ, д-р екон. наук, проф.;

Братусь Анна Анатоліївна – завідувач кафедри економіки та управління бізнесом ННІУЕБ, д-р екон. наук, доц.;

Дмитренко Геннадій Анатолійович – завідувач кафедри управління персоналом та економіки праці ННІУЕБ, д-р екон. наук, проф.;

Скиба Ганна Іванівна – завідувач кафедри обліку і оподаткування Навчально-наукового інституту управління, економіки та бізнесу, канд. екон. наук, доц.;

Кришталь Галина Олександрівна – завідувач кафедри фінансів, банківської та страхової справи ННІУЕБ, д-р екон. наук, проф.;

Кривоберець Марина Миколаївна – завідувач кафедри організації туристичної діяльності ННІУЕБ, канд. екон. наук, доц.;

Мазур Юлія Володимирівна – декан ННІУЕБ, канд. екон. наук, доц.

*Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом
(протокол № 11 від 30.10.24)*

II Міжнародна науково-практична конференція “Інноваційні методи управління економікою в умовах цифровізації бізнесу”: зб. матеріалів конференції (м. Київ, 10 жовтня 2024 р.) / ред. кол.: І. А.Семенець-Орлова (гол. ред.), І. І.Каліна (заст. гол. ред.), Ю. В. Мазур (упоряд. і відп. ред.) та ін. Київ: Міжрегіональна Академія управління персоналом, 2024. 594 с.

ISBN 978-617-02-0406-6 (електронне видання)

Для науковців, представників бізнесу та здобувачів вищої освіти.

Тексти тез надано в авторській редакції. Автори несуть повну відповідальність за зміст публікацій, а також добір, точність наведених фактів, цитат, власних імен та інших відомостей.

Сафонік Наталія Петрівна Сучасні тенденції інноваційного розвитку підприємств в умовах цифрової трансформації	439
Сахно Дмитро Сергійович Цифрова трансформація залізничного транспорту: проблеми інноватизації в умовах війни	442
Семенова Тетяна Валеріївна, Бабич Віталій Анатолійович Оцінка ефективності товарної політики виробничого підприємства	445
Семеновський Артем Анатолійович Соціально-політичні практики у вимірі урбаністично-просторових змін в Україні	448
Сербіна Тетяна Володимирівна Компоненти зовнішньоекономічної логістичної діяльності підприємств у період воєнного стану	451
Середюк Катерина Володимирівна Перспективи розвитку економічного механізму забезпечення соціальних гарантій у будівельній галузі	452
Симоненко Ростислав Михайлович, Шаулко Ярослав Володимирович, Шаулко Олексій Володимирович Цифрові інструменти для підвищення ефективності управління економікою	455
Скиба Ганна Іванівна Цифрова трансформація бухгалтерського обліку в контексті сталого розвитку	458
Скрипцов Святослав Валерійович Використання інновацій та цифрових технологій для зменшення харчових відходів	461
Сливка Оксана Андріївна Напрями діджиталізації управління персоналу організації	465
Слободенюк Арсеній Сергійович Інноваційна бізнес-модель: сутність, характеристики, переваги	468
Смоквина Валерій Віталійович, Мазуренко Владислав Петрович Цифрова трансформація бізнесу як інструмент забезпечення його економічної безпеки в кризових умовах	471
Соколенко Людмила Федорівна Інноваційні технології в аудиті в умовах воєнного стану	473
Сологуб Денис Едуардович, Скиба Ганна Іванівна Цифровізація бізнесу у світлі розвитку світового ринку інформаційних технологій: сучасні тренди та перспективи	475

ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ: ПРОБЛЕМИ ІННОВАТИЗАЦІЇ В УМОВАХ ВІЙНИ

За сучасних умов інноватизація є ключовим фактором успіху для будь-якої галузі економіки, і залізничний транспорт не є винятком. В умовах глобальної конкуренції, змін у технологіях та зростаючих екологічних вимог, підприємства залізничного транспорту змушені постійно вдосконалювати свої процеси та впроваджувати новітні технології — від високошвидкісних поїздів, модернізації інфраструктури до запровадження цифрових технологій, створюючи передумови подальшого стійкого сталого розвитку галузі.

Проблеми інноватизації підприємств залізничного транспорту є особливо актуальними в контексті військових дій в Україні, оскільки залізнична інфраструктура відіграє критичну роль у забезпеченні логістики, перевезенні військової техніки, гуманітарної допомоги, а також евакуації мирних жителів з небезпечних зон. Залізничний транспорт, завдяки своїй пропускній здатності та можливості здійснювати перевезення на великі відстані, став одним з найефективніших інструментів для евакуації цивільного населення з небезпечних районів, забезпечивши з початку повномасштабного вторгнення перевезення понад 10 мільйонів людей на великі відстані. Організація евакуаційних потягів дозволила забезпечити швидке та безпечне переміщення великої кількості людей у відносно короткий термін. Завдяки спільним зусиллям держави, залізничників та волонтерів вдалося організувати ефективну систему евакуації, яка врятувала життя тисячам людей.

Під час військових дій швидкість та ефективність переміщення військових ресурсів, техніки та особового складу є вирішальним фактором для забезпечення перемоги над росією. Потрібні нові рішення для управління рухом поїздів і моніторингу стану шляхів, які дозволять оптимізувати логістичні процеси, підвищуючи швидкість доставки міжнародної військової та гуманітарної допомоги та маневреність армії. Зокрема, автоматизовані системи.

Вагомою проблемою є безпека перевезень, особливо коли йдеться про транспортування небезпечних матеріалів, таких як паливо або боєприпаси. Під час військових дій залізнична інфраструктура часто стає мішенню для атак, що може порушувати логістичні ланцюги та ставити під загрозу стратегічні операції [2, с. 129]. Однак, завдяки впровадженню інтелектуальних транспортних систем (ІТС) та сучасних засобів контролю, можна значно підвищити рівень безпеки та знизити ризики таких атак. До практичних мето-

дів, які можуть бути використані для протидії загрозам з боку диверсійних груп є:

1. Інтеграція систем відеоспостереження в режимі реального часу з використанням інтелектуальних алгоритмів для виявлення підозрілої діяльності є одним із найважливіших кроків у підвищенні безпеки. Камери, оснащені програмами розпізнавання осіб, руху та об'єктів, можуть миттєво сигналізувати про наявність потенційних загроз на критично важливих ділянках залізничної інфраструктури. Інтелектуальні системи можуть бути оснащені сенсорами, що реагують на вібрації, звуки або температурні зміни, відразу автоматично надсилаючи попередження службам безпеки. В цьому аспекті один із найважливіших аспектів безпеки — це тісна співпраця між залізничниками та силовими структурами [2, с. 141]. Інформація з інтелектуальних систем повинна бути оперативно передана до поліції, спецслужб або військових, які можуть швидко відреагувати на загрозу. Потрібно постійно проводити безпекові інструктажі з персоналом для реагування на надзвичайні ситуації та мати спеціально навчені команди, які здатні діяти оперативно та ефективно у випадку атаки.

2. Використання дронів та безпілотних літальних апаратів (БПЛА) для моніторингу залізничної інфраструктури дозволяє оперативно виявляти загрози на великих ділянках, які важко контролювати наземними засобами. Зауважимо, що дрони можуть патрулювати віддалені та складнодоступні ділянки шляхів, фіксувати пошкодження або підозрілу активність та передавати зображення або відео в реальному часі до центру контролю.

3. Важливим елементом безпеки є кібербезпека і захист комунікаційних систем залізничного транспорту. Інтелектуальні транспортні системи залежать від інформаційних мереж, і їхня вразливість до кібератак може бути використана диверсійними групами для порушення роботи транспорту. Впровадження сучасних систем кібербезпеки, таких як шифрування даних, захист від несанкціонованого доступу та моніторинг мережевої активності, допомагає знизити ризики кібератак.

4. Запровадження комп'ютерних програм з використанням модулю для аналізу Big Data (великих даних) та аналітичних алгоритмів, що можуть аналізувати великі обсяги даних з різних джерел, включаючи інформацію з камер, сенсорів, історичних даних про попередні атаки тощо, дозволить прогнозувати можливі загрози та визначати найбільш вразливі ділянки інфраструктури, на які варто звернути особливу увагу. Наприклад, на основі даних можна розробляти моделі поведінки та виявляти підозрілі патерни, що вказують на підготовку диверсії.

В таблиці представлені основні тенденції інноватизації, які зараз формують цифрове майбутнє в галузі залізничних перевезень [1].

В умовах війни росії проти України інноваційний розвиток підприємств залізничного транспорту набуває особливого значення як стратегічний елемент національної безпеки та економічної стійкості. Впровадження цифрових технологій, автоматизації процесів та модернізації інфраструктури дозволить не лише підвищити ефективність перевезень, але й забезпечити

**Тенденції інноватизації та цифрової трансформації
залізничного транспорту**

Тенденції інноватизації	Засоби та результати цифрової трансформації
Активне впровадження цифрових технологій та автоматизація операцій	Сучасні системи управління рухом поїздів базуються на використанні великих даних (Big Data), що дозволяє прогнозувати затримки, оптимізувати розклад руху та підвищувати безпеку перевезень. Цифровізація дозволяє підвищити ефективність управління залізничною інфраструктурою, оптимізувати логістичні процеси та зменшити операційні витрати.
Розвиток інтелектуальних транспортних систем (ІТС) на залізничному транспорті	ІТС об'єднують різні технології, такі як датчики, системи моніторингу, а також алгоритми штучного інтелекту, що забезпечують інтеграцію даних в режимі реального часу. Це допомагає не лише ефективно управляти рухом, а й оперативно реагувати на аварійні ситуації, попереджувати збої в роботі та покращувати обслуговування клієнтів.
Впровадження екологічно чистих технологій	Перехід на альтернативні джерела енергії, зокрема використання електричних і водневих поїздів. Такі рішення дозволяють знизити залежність від традиційних видів палива та мінімізувати викиди шкідливих речовин, вуглекислого газу. Використання новітніх матеріалів, інноваційних технологій будівництва та автоматизованих систем управління дозволяє підвищити надійність залізничних шляхів, знизити витрати на їх обслуговування та подовжити термін служби інфраструктури
Впровадження сучасних цифрових технологій для оптимізації управління залізничними перевезеннями	Сучасні цифрові технології для підвищення ефективності, безпеки, надійності та продуктивності роботи залізничної системи охоплюють використання інноваційних рішень, таких як автоматизація, великі дані (Big Data), штучний інтелект (ШІ), Інтернет речей (IoT) та інші цифрові інструменти, що дозволяють оптимізувати управління залізничними перевезеннями, зменшити витрати і поліпшити обслуговування пасажирів і вантажів.
Розвиток концепції "залізничних хабів"	Концепція мультимодальних транспортних вузлів або "залізничних хабів" набуває все більшої популярності. Ці хаби дозволяють інтегрувати залізничний транспорт з іншими видами транспорту, такими як автомобільний і морський, забезпечуючи більш швидке та ефективне переміщення вантажів і пасажирів, що сприятиме розвитку логістичних можливостей підприємств та знизить витрати на перевезення.
Застосування технологій штучного інтелекту та машинного навчання	Штучний інтелект (ШІ) та машинне навчання мають активніше впроваджуватись у залізничному транспорті для аналізу великих обсягів даних, прогнозування попиту, планування обслуговування та запобігання технічним несправностям, що дозволить значно знизити витрати на експлуатацію, а також підвищити надійність та ефективність залізничних операцій.
Розвиток пасажирських сервісів	Забезпечення комфорту та зручності для пасажирів є важливою складовою розвитку сучасного залізничного транспорту. Інноваційні сервіси, такі як мобільні додатки для придбання квитків, системи навігації на станціях, доступ до Wi-Fi на борту, а також інтерактивні інформаційні табло, створюють комфортні умови для пасажирів та підвищують рівень їхнього задоволення.

надійний та безпечний транспорт для постачання військових і гуманітарних вантажів. Такі зміни роблять залізничну інфраструктуру менш вразливою до атак і диверсій, сприяючи сталому розвитку економіки країни навіть у найскладніших умовах військових дій.

Література

1. Дорожня карта цифрової трансформації залізниці, версія АППАУ. *Rail EXPO*. URL : <https://railexpoua.com/novyny/dorozhnyakarta/>
2. Токмакова І. В. Адаптивна система управління інноваційним розвитком залізничного транспорту України. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2017. № 57. С. 137–143.
3. Токмакова І. В., Чередниченко О. Ю., Войтов І. М., Паламарчук Я. С. Цифрова трансформація залізничного транспорту як фактор його інноваційного розвитку. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2019. № 68. С. 125–134. DOI: <https://doi.org/10.18664/338.47:338.45.v0i68.189068>

СЕМЕНОВА Тетяна Валеріївна

канд. екон. наук, доцент,
доцент кафедри економіки та підприємництва ім. Т. Г. Беня
факультету економіки та менеджменту
Українського державного університету науки і технологій

БАБИЧ Віталій Анатолійович

магістрант кафедри економіки та підприємництва ім. Т. Г. Беня
факультету економіки та менеджменту
Українського державного університету науки і технологій

ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ТОВАРНОЇ ПОЛІТИКИ ВИРОБНИЧОГО ПІДПРИЄМСТВА

В умовах воєнного стану в Україні спостерігаються негативні тенденції, які пов'язані зі скороченням обсягів попиту на споживчі товари. Орієнтація виробництва на споживача та суспільство викликає необхідність вивчення потреб та смаків споживачів, що сприяє формуванню та розвитку товарної політики як особливого спрямування їх діяльності.

Для аналізу та удосконалення товарної політики фірми пропонується використання ABC-XYZ-аналізу. ABC-XYZ аналіз — це поєднання двох методів: ABC-аналізу та XYZ-аналізу.

ABC-аналіз полягає у виявленні та оцінці незначного числа кількісних величин, які є найціннішими та мають найбільшу питому вагу у загальній сукупності вартісних показників.